

Informatiebrief aan de Raad

062

Zaaknummer: Z/25/096236
Datum: 27 juni 2025
Onderwerp: Behoud van unieke kwaliteiten
Bijlage(n): Bijlage Liquiditeitsprognose met bankstand 31 mei 2025

Geachte Raad,

Wassenaar is een veilige gemeente waar wij genieten van al het groen, het strand, de dorpskern, het theater, goede scholen en de enorme betrokkenheid van de Wassenaarders in tal van activiteiten, evenementen en sociale verbanden. Het College hecht er waarde aan dit hoge voorzieningenniveau in stand te houden en te versterken, passend bij de ambities van onze inwoners én de maatschappelijke opgaven van deze tijd.

Daarom is in deze collegeperiode volop geïnvesteerd in het behoud en de verbetering van deze kernkwaliteiten. Denk aan projecten als:

- de bouw van sporthal De Duinpan zodat duizenden Wassenaarders kunnen sporten;
- de restauratie van molen Windlust en cementrustieke bruggen op landgoed De Paauw;
- de uitbreiding van het Rijnlands Lyceum voor alle leerlingen die daar les krijgen;
- de aanleg van een skatepark voor veel jongeren;
- de versterking van de dorpskern voor onze inwoners en winkeliers;
- investeringen in scholen, gymzalen en maatschappelijke voorzieningen;
- diverse projecten op het gebied van verkeer, infrastructuur en vastgoed.

In de afgelopen jaren is daarbij gebruikgemaakt van de ruime financiële buffer, die onder andere door de NUON-gelden is ontstaan. Projecten zijn uit eigen middelen gefinancierd. Deze eigen financiering heeft geresulteerd in een daling van de bankstand van januari 2023 van circa € 26 miljoen naar een bankstand van € 4 miljoen op 31 mei 2025. Dat geld is dus niet 'verbrand' of opgegaan door slecht financieel beheer, maar het resultaat van noodzakelijke investeringen in voorzieningen waar de Wassenaarders dagelijks gebruik van maken.

Blijven investeren in het behoud en versterken van Wassenaar

Maar we moeten ook de komende jaren blijven investeren in ons dorp en voor onder andere nieuwe scholen, dorpshuis en theater de Warenar en Raadhuis De Paauw moeten we gaan lenen. En dit willen we doen zonder enorme lokale belastingverhogingen.

Er is slechts een handjevol gemeenten in heel Nederland, dat nog nooit heeft hoeven lenen. Wij zijn daar een van. Dit is een bijzondere presentatie, maar komt ook door veel uitgestelde besluitvorming in belangrijke projecten. Wat de inwoners voelen en merken in de portemonnee geldt ook voor de gemeente. De investeringen worden duurder, de uitvoering duurt langer en middelen worden schaarser. Het college wil daarom verantwoord lenen. Investeren is juist een bewuste keuze om Wassenaar krachtig te houden en de instandhouding van een mooie groene en betrokken gemeente.

Verantwoord en weloverwogen lenen

De komende jaren leidt dit tot een piek in de financieringsbehoefte. Alleen al de huisvestingsopgaven voor onderwijs en gemeentelijke organisatie vertegenwoordigen gezamenlijk een investering van ruim € 50 miljoen (voor de periode tussen 2025-2032). Gezonde scholen en adequate dienstverlening aan de inwoners horen bij Wassenaar. Deze belangrijke en noodzakelijke opgaven vragen om het aantrekken van externe financiering. Dat doen we echter niet zomaar; dat doen we verantwoord en weloverwogen.

Voor het aangaan van leningen biedt het huidige Treasury Statuut gemeente Wassenaar 2021 waarborgen en kaders om de risico's daarvan te beperken. In het Statuut worden onder andere kaders gesteld met betrekking het rente- en koersrisico's en de voorwaarden voor de bankrelaties. De gemeenteraad houdt toezicht en stelt bij de begroting en de jaarrekening jaarlijks de paragraaf Financiering vast.

Ook is het van belang dat we niet oneindig veel lenen, maar alleen voor gerichte investeringen. Daarnaast moeten we opletten dat we ook de rentelasten kunnen blijven betalen. Om die reden heeft het College al voor 15 miljoen euro aan rentelasten in zijn meerjarig beeld verwerkt zodat de rentelasten daadwerkelijk goed te dragen zijn. Het college heeft daarom een geactualiseerde prognose gemaakt van de gewenste investeringen en rentelasten.

Liquiditeitsprognose o.b.v. meerjaren investeringsplanning; hoeveel geld is nodig?

De bijgevoegde liquiditeitsprognose, op basis van de bankstand per 31 mei 2025, geeft inzicht in de investeringen de komende jaren. Hoewel de liquiditeitsprognose zorgvuldig is opgesteld, blijft het altijd een inschatting. Bij de doorrekening houden wij rekening met een marge voor vertraging, gebrek aan ambtelijke capaciteit of fasering of uitval van projecten zoals in elke gemeente. Ook wordt voorgesteld om de verwachte grondopbrengsten bij te stellen op basis van realistischere uitgangspunten, zodat de prognose robuuster wordt.

Rentelasten zijn al verwerkt in de Kadernota 2025 en 2026

Deze voortgaande investeringsambitie en de teruglopende bankstand betekent dus dat we moeten gaan lenen. Lenen brengt structurele rentelasten met zich mee en dit heeft effect op de (meerjaren)begroting. In de Kadernota 2025 is reeds structureel rekening gehouden met rentelasten vanaf 2026 op basis van een lening van € 5 miljoen tegen 3% rentelasten. In de Kadernota 2026 wordt hier verder op voortgeborduurd, door in 2027 en 2028 opnieuw jaarlijks € 5 miljoen extra aan rentelasten te ramen. Dat betekent dat in de begroting voor 2026 al rentelasten zijn ingeboekt die passen bij een totale lening bandbreedte van € 15 miljoen in 2028 en een rentepercentage van 3%. Afwijkende rentepercentages kunnen leiden tot hogere of lagere rentelasten, maar 3% is reëel. Dit wordt definitief bepaald op het moment dat leningen daadwerkelijk worden afgesloten. En leningen worden natuurlijk ook afgelost. Uitgangspunt blijft altijd een structureel evenwichtige (meerjaren)begroting.

Blijvend financieel gezond; het relevante financieel kader en toezicht

De toezichthouder van de Provincie Zuid-Holland heeft tijdens een presentatie in Raadhuis De Paauw op 15 april jl. bevestigd dat Wassenaar, op basis van het Gemeenschappelijk Toezichtkader (GTK) en de financiële kengetallen, een financieel gezonde gemeente is. Hiernaast is er sprake van voldoende weerstandsvermogen, een reële meerjarenraming en een structureel sluitende begroting voor 2026 en 2027. De gemeente valt jaarlijks onder repressief toezicht, het meest gunstige niveau van toezicht. De algemene reserve is robuust genoeg om financiële risico's op te vangen en de netto schuldquote en solvabiliteit bevinden zich ruim binnen de VNG-normen die de provincie gebruikt voor haar toetsing in het kader van het GTK. Tijdens deze presentatie bevestigde de toezichthouder dat er in de huidige financiële situatie van de gemeente Wassenaar geen enkele reden is waarom de gemeente niet zou kunnen lenen, zolang de begroting structureel in evenwicht is en de netto schuldquote en de solvabiliteit binnen de gestelde normen blijven.

Kaderstelling voor de leenruimte; doen op basis van feiten en verstand

Het College gaat, bij het bepalen van de gewenste leencapaciteit uit van:

- de mate waarin rentelasten drukken op de exploitatie (uitgangspunt blijft altijd een structureel en reëel evenwichtige begroting);
- de objectieve kengetallen (volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV, artikel 11)), die jaarlijks zijn opgenomen in de begroting en waarover ook jaarlijks wordt gerapporteerd in de jaarstukken:
 - de netto-schuldquote (vergelijking van de leningen van de gemeente, met aftrek van de geldelijke bezittingen, met de totale baten van begroting en jaarverslag);
 - de solvabiliteitsratio (mate waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen vermogen).

Financiële kengetallen								
VNG-normen *			Actuele indicatoren Wassenaar			Prognose Wassenaar ***	Op basis van VNG-norm gezond *	
Gezond Neutraal								
			Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Lening € 30 mln.	Lening € 54 mln.	Lening € 84 mln.
Netto schuldquote **	< 90%	90-130%	-10%	-1,3%	4,4%	32%	58%	90%
Solvabiliteitsratio	> 40%	20-40%	64%	62,1%	59,2%	48%	40%	33%
* Bron: Financiële houdbaarheidstest 2025 VNG								
** Een negatieve schuldquote is positief: de gemeente Wassenaar heeft anno 2025 geen leningen; wanneer we in de toekomst rekening houden met leningen, stijgt deze schuldquote maar blijft nog binnen de norm gezond								
*** leenbehoefte op basis van bijgevoegde liquiditeitsprognose mei 2025								

De maximale grenzen voor de VNG om als Gezond aangemerkt te worden bereiken we met het lenen van € 30 miljoen nog helemaal niet: dat is € 54 miljoen bij een solvabiliteitsratio van 40% of zelfs € 84 miljoen bij een netto schuldquote van 90%.

De gemeente Wassenaar valt dus ruim binnen de VNG-normen, die de basis vormen voor het financieel toezicht door de Provincie Zuid-Holland. Investerings versterken het totale vermogen van de gemeente (i.e. materiële vaste activa): er wordt immers waarde gecreëerd. De schuldquote en de solvabiliteit zullen beiden toenemen, want het eigen vermogen blijft hetzelfde, maar het totale vermogen neemt toe.

Samengevat

Op basis van de liquiditeitsprognose en investeringsplanning in bijlage Liquiditeitsprognose mei 2025 is de verwachte leenbehoefte circa € 30 miljoen tot 2032, met een bandbreedte van € 5 miljoen. De ontwikkeling van de financiële kengetallen bij deze leenbehoefte voldoet aan de VNG-normen waar de provincie op toetst.

Mede op basis van deze informatie kan de gemeenteraad bij de Kadernota 2026 besluiten over de investeringslijn en de daaruit volgende leenbehoefte.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,
loco-gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief

Bijlage Liquiditeitsprognose mei 2025

Liquiditeitsprognose mei 2025 (o.b.v. JR24) (alle bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2040*	2050
Onderdelen met een positief liquiditeitseffect	7.140	12.788	7.357	6.019	6.019	6.019	5.369	5.369	28.000	35.000
Jaarrekeningresultaten (gemiddeld resultaat over 11 jaar (drie pieken geelimineerd))	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	8.000	10.000
Afschrijvingen	3.140	3.838	4.207	4.369	4.369	4.369	4.369	4.369	20.000	25.000
Verkopen commercieel vastgoed (9 panden a € 6 mln in 7 jr)	1.500	650	650	650	650	650				
Verkoop/grondontwikkeling (vervallen) maatschappelijk vastgoed (w.o. resp. Kerkehout, den Deijl, Gemeentewerf)	1.500	6.800						pm	pm	pm
Inkomsten bouwleges (ANWB)		500	1.500							
Subsidie Groene zone (provincie)										
Investerings (met een negatief liquiditeitseffect)	11.839	23.189	18.959	12.909	9.116	10.747	3.355	8.552	9.582	3.412
Gebouwen (Paauw en verduurzaming)	1.843	4.647	5.910	5.810	-	-	-	-	-	-
De Paauw (restaurantie)	893	1.755	3.410	5.810						
Kerkehout 6 verduurzaming	50	81								
Langstraat 40 Verduurzaming (25jr)	47									
Langstraat 40 Verduurzaming (15 jr)	70									
Paauwlaan 12 Verduurzaming	75	120								
Duurzaamheid eigen panden	150	191								
Sporthal de Duinpan	179									
Infravoorziening Sporthal	164									
MFC Het Kerkehout										
Warenar	215	2.500	2.500							
IHP (investeringshuisvestingsprogramma scholen) **	986	10.277	6.333	4.811	8.045	10.035	1.643	7.840	6.770	-
Blauw = Herijking IHP 2024-2039 tijdschijven 1 t/m 4-> raadsbesluit 1/4/2025										
Rijnlands Lyceum uitbreiding	36	-				871		7.840		
Kievitschool vernieuwbouw		1.941								
Renovatie Kievitschool		1.464								
SKOW (nieuwbouw fusie St. Jan Baptist en St. Jozefschool	950	4.000	4.585							
Bonifacius				352		3.164			486	
Herenwegschool			1.500	2.859					684	
Adelbert College		2.872		1.600	5.634	6.000				
Nutsschool			248		2.228				650	
Bloemcampschool									4.950	
Montessorischool					183		1.643			
Openbare ruimte	5.209	4.124	2.343	497	359	-	-	-	-	-
Rolstoeltoegankelijke WC units (Berkhei en Dr. Mansveltkade)	174									
Nieuwe Gemeentewerf										
Aankoop grond nieuwe gemeentewerf										
Verbouwing toekomstige gemeentewinkel										
Ecologische verbindingszone	150	250	100							
Versterking Dorpskern (NB: nog geen rekening gehouden met opbrengsten of sub)	3.739									
Groene zone uitvoeringsmaatregelen	171	522	322							
De Paauw aanlichten			86							
Verledding OVL	404	356	335	497	359					
Skatevoorziening Geesbert van Barneveldpark	276									
Strandvisie asfaltering		1.701	500							
Strandvisie inrichting	295	1.295	1.000							
Openbare ruimte Het Kerkehout										
Noordrand (groene zone) met subsidie - div projecten										
Verkeer	100	350	50	-	-	-	-	-	-	-
Dossierlichten sluipverkeer	100	350	50							
Wegen	2.299	2.699	1.781	800	300	300	300	300	2.400	3.000
Burmanlaan	280	160								
Eikenlaan	100	40								
Groen van Pinksterenlaan			700							
Hofcampweg	150	70								
Herenweg/Hoflaan	150	47								
Jonkerlaan	100	100								
Oostdorp/ Dr. Mansveltkade	50	75	315	500						
Prinsenweg		700	656							
Rijksdorp	450	1.257								
Schouwweg en Storm van s'Gravezandeweg	85									
Teylingerhorst	42									
Wassenaarse Slag wegen	642									
Wassenaar Zuid voetpaden	150	160								
Wiegmanweg			110							
Wittenburglaan	100	90								
Cyclische investering in wegen				300	300	300	300	300	2.400	3.000
Bruggen	448	575	1.015	175	-	-	-	-	-	-
De Paauw	132	100								
De Paauwlaan			365							
Dirk de Raetlaan		70								
Hartekamp				60						
Hofcampbrug		300								
Jaagpad	280									
Kokshornlaan				115						
Oostdorperweg		105								
Rust en Vreugdlaan			650							
Spinbaan	36									
Water	172	160	187	404	-	-	-	-	-	-
Waterbouwkundige kunstwerken (2024)	35									
Vervangingsinvesteringen water	25									
Cyclische investeringen Water	112	160	187	404						
ICT	77	-	1.000	-	-	-	1.000	-	-	-
ICT investeringen	77		1.000				1.000			
Tractie (vervoermiddelen)	705	357	340	412	412	412	412	412	412	412
Subtotaal negatief liquiditeitseffect	4.699	10.401	11.602	6.890	3.097	4.728	-2.014	3.183	-18.418	-31.588
Reserve-onttrekkingen begroting 2025 (met een negatief liquiditeitseffect)	1.462	1.477								
Afslag planningsoptimisme (positief liquiditeitseffect) met 25%,	-1.175	-2.600	-2.901	-1.723	-774	-1.182	504	-796	4.605	7.897
Totaal jaarlijks liquiditeitseffect	4.986	9.278	8.702	5.168	2.323	3.546	-1.511	2.387	-13.814	-23.691
Stand R/C positie met het rijk per einde jaar (uitgangspunt: bankstand per 31-5-2025: € 3.949)	-1.037	-10.315	-19.017	-24.184	-26.507	-30.053	-28.542	-30.930	-17.116	6.575

NB3: Een liquiditeitsplanning betreft een grove benadering van de werkelijkheid. Het is binnen gemeenten niet gebruikelijk om (uitgebreide) liquiditeitsplanningen te maken. Uiteindelijk zal in algemene zin een grote investeringsopgave zorgen voor het teruglopen van liquiditeit (van geld op de bank naar "stenen"). De snelheid van investeren is echter vaak afhankelijk van (politieke) besluitvorming, maar ook van eventuele externe procedures.
* om een doorkijk te maken naar 2040 en 2050 is er vanuit gegaan dat er jaarlijks gemiddeld € 2,5 mln (8 jaar * € 2,5 mln = € 20 mln (tot 2040) en 10 jaar * € 2,5 mln = € 25 mln (periode 2040 - 2050))wordt afgeschreven op investeringen en dat we verdere inkomsten, jaarrekeningresultaten en vervangingsinvesteringen als neutraal beschouwen.
** Lasten IHP 2037-2039 conform herijking IHP 2024-2039 vierde tijdschijf zijn opgenomen in kolom 2040